
L'aleta

Butlletí intern de la Colla
Castellera Xiquets de Reus

CARTA DEL PRESIDENT

Fa una colla de dies que els responsables de tirar endavant aquesta revista de la colla em van venir a trobar, encara que ens trobem tot sovint, per demanar-me que fés un article pel núm. 1. Tot i que vaig posar les mil i una excuses per lliurar-me de l'encàrrec, no me n'he pogut sortir. I aquí em teniu, davant d'un foli de paper en blanc, intentant escriure quatre ratlles que tinguin algun sentit i que no es facin pesades.

El primer dilema és sobre que haig d'escriure. Podria fer-ho sobre el nostre recent viatge a Montpeller. Ha estat una fita prou important com per comentar-la, ja que s'han juntat moltes coses en un sol viatge. La primera vegada que anem a l'estranger, la primera vegada que fem una sortida de dos dies, i algunes altres que em deixo representen un repte, tant d'organització com de resultats del que joiosament hem de dir que ens n'hem sortit molt bé. Vagin les meves felicitacions als organitzadors de les jornades folklòriques, que tant es van desviure per atendre'ns bé i, sobre tot, les meves efusives gràcies a tots els membres de la colla, que del primer a l'últim, es van comportar com el que són: uns autèntics castellers. Gràcies a tots.

Però ben pensat em sembla que això no és el que vol el Cap de Redacció de la Revista. Ja hi deurà haver qui en faci la crònica en un altre apartat, de la sortida a Montpeller. Hauré doncs de buscar algun altre tema. Si al menys ja hagués passat la Festa Major podria parlar de com ens

han anat les actuacions del dia de Sant Pere i la del dia 1. Això de la diada castellera dins del programa de la Festa Major ja s'està fent tradicional. La d'enguany serà la tercera i em sembla que veurem castells dels bons. Almenys la categoria de les colles que venen així ho fa preveure. Però la Festa encara no s'ha celebrat i tampoc em serveix per complir el deure que m'han posat d'escriure l'article. Només puc dir que la colla farà tot el que pugui per quedar bé, equilibrant el valor i la prudència, encara que en aquests dies sempre pesa més el valor per allò de què s'ha de quedar bé davant els de casa.

Mig de broma, mig de veres, he fet un repàs dels fets més importants que per la nostra colla han tingut lloc aquest mes de juny. No voldria acabar sense fer una reflexió que penso que tots ens hauríem de fer de tant en tant. I és que estem en una etapa crucial perquè el fet casteller arrela a Reus i el Baix Camp d'una manera forta i per molts anys. I això es produirà en la mesura que nosaltres reeixim de donar continuïtat a la nostra colla i de fer què els castellers siguin presents en les festes populars. No podem defugir aquesta responsabilitat, al contrari, l'hem d'acceptar i, aportant el nostre treball i il·lusió, fer que la nostra tasca sigui planter per futures generacions de castellers que duguin amb orgull la camisa de la "Colla Castellera Xiquets de Reus".

Joan Benet
President de Xiquets de Reus

EDITORIAL

Ja teniu a mans el primer número de L'ALETA. Això és important per la colla i per la seva dinàmica. Però és evident que aquestes 24 fulles tan sols són un primer pas. Pensem que hi ha d'haver més col·laboracions, més articles, més "parides", ... tot hi cap a la revista de la colla.

Treure el número "1" és un repte. I tenir un repte al davant significa que cal treballar, i de valent, per tal de sortir-se'n de la millor manera possible. El gran, i important, matís que cal fer en aquesta darrera frase, és que L'ALETA és un repte col·lectiu, un repte comú i que s'ha de convertir-REALMENT en el MITJA DE COMUNICACIÓ DELS CASTELLS A REUS.

Un cop fetes aquestes primeres observacions, i no deixant mai d'insistir en el fet que per fer l'ALETA també calen mans (com en els castells) passem a fer un parell de reflexions.

Ara per ara L'ALETA es fa d'una manera determinada i concreta, però NO NECESSÀRIAMENT ESTÀTICA. Per tant cal definir amb el temps com volem que sigui la nostra revista. Volem més fotografies? Pot haver-hi un còmic casteller? Calen més articles d'opinió? Ens hem d'obrir més cap a altres camps que no siguin tan estrictament castellers?.

Tot això són uns quants interrogants que ens plantejem i que ens hem de plantejar com a colla, i que en tot cas, tant a curt com a mitjà termini hem d'acabar per definir. Així que ja ho sabem: com més participeu en la confecció, l'elaboració i la creació de L'ALETA, més del vostre gust, i segurament del gust de tots, serà.

La segona reflexió fa referència a la vitalitat cultural i sociològica de les entitats. Els Xiquets de Reus som una entitat jove. Jove però que anem creixent (a hores d'ara ja hi ha 275 reusencs que són socis de la colla). I el creixement i la consolidació porten amb ells mateixos una sèrie d'avantatges, però també d'inconvenients. Cal saber com volem créixer i cap a on hem de créixer.

Cal dotar a la colla com a entitat d'una infraestructura física (cosa que ja està bastant aconseguida), però també d'una manera de "fer" i de "ser", cosa que pensem que també s'està fent, però lògicament molt més a poc a poc.

En fi que des d'aquestes ratlles volem manifestar de bell nou i davant de tothom la nostra ferma voluntat de fer dels XIQUETS DE REUS una entitat amb ARRELS Arrels al poble, a la comarca i al país. I des de Paleta es pot també treballar en aquest sentit. Tan sols falten com en un tres de set o un pilar de cinc MANS!!!

2 de 6 al Clot (Barcelona)

FOTOS : Arxiu Colla (Lluís Simó)
IMPRES : a TRAMA Montserrat, 18 REUS
D.L. : T-1.130-84
EDITA : Colla Castellera XIQUETS DE REUS
Reus, Juliol 1984

DETALL DEL PRIMER TRES DE SET

"... els segons ja estaven plantats com si s'haguessin engollit el mànec d'una escombra, a fe de Déu que feia respecte.

Els terços, després de fer un llarg camí per damunt de la pinya, acabaven de col·locar-se, les gralles ja es deixaven sentir per tota la plaça, no podíem tornar enrera.

La gent mirava estranyada, des de quan els segons i els terços eren tan grossos?

Un crit i els quarts eren dalt, la gent s'apropava, això era "serio", anàvem a fer "algo" gros.

Per baix ja es sentia remugar a algú, segu que era el Joan Pere, ningú en feia cas.

El pom ja havia iniciat la seva "escalada"; i al fons, molt al fons el Ton i el pare Peñalver escanyaven les seves veus. La veritat, quasi no els sentíem, estàvem concentrats.

Era un moment tens, on no teníem temps per rebre tantes sensacions a l'hora: el pes, les

sotregades, la gent, la música, els crits... i el tan temut tremolor.

Recordava les mirades que havíem creuat minuts abans mentre ens descalçàvem, mirades de confiança, empeny i d'un "segur que el farem". Intentava no pensar, a cops he cregut que és millor desviar el pensament i la vista (sense ànim d'ofendre a ningú) més enllà de la plaça, per a no notar el pes ni les sotregades.

De sobte hem desperto, el Siscu riu, deixant anar un "ja el tenim", el "Penal" ni riu ni plora, sembla que no ho tingui tot.

Des de baix puja un tremolí alegre, les gralles no han sigut suficients per a anunciar que l'hem coronat, la veu ha corregut. Però jo tinc por, és un moment perillós: Tan de bó el Simón no marxi abans d'hora per anar a celebrar-ho..."

Un terç S. A.

L'ANADA A OCCITÀNIA

Després de fer una bona matinada i un viatge prou llarg, com per arribar i estirar les cames ens trobem davant la ciutat de Montpeller, on haurem de fer la primera actuació. Però el primer que vàrem fer va ser anar a dinar doncs la gana començava a apretar com per menjar-se el que li possesin al plat sense gaires miraments a excepció d'uns quants que es quedaren amb les ganés i, com no, amb gana. Què hi farem ü!

Temps de canviar-se i començar una cercavila que tingué la seva primera parada davant la casa on va néixer, en Jaume I, el Conqueridor, on hi plantarem dos pilars de quatre simultanis (un per sota) amb les senyeres catalana i Occitana.

A l'arribar a la Plaça de la Concorde hi plantarem un quatre de sis, per seguir el cercavila fins arribar a la plaça de la Comédie, una plaça gran i maca, amb molta gent i en menció especial als exòtics "gabaxos" que voltaven per allí.

De l'actuació que vàrem fer, cal esmentar com a factor comú de tota la colla, el cansament fi'sic que ens dominava a una majoria. D'aquesta manera l'actuació quedà un xic deslluïda encara que amb l'esforç tant de petits com de grans, es va mantenir el ritme normal de sempre.

Vàrem entrar a la Plaça de la Comédie amb el pilar caminant, per continuar després amb el dos de sis, castell on es va poder veure que l'esforç era superior a moltes altres vegades. Tot seguit es va fer l'intent de tres de sis per sota on el castell no reeixirà i es va haver de desmuntar. El quatre de sis amb l'agulla es descarregà sense problemes, el que ens deixà una mica estranyats, doncs l'agotament sobre tot dels petits era cada vegada major. El pilar de cinc feu llenya al pujar l'enganeta. Finalment i per acabar férem dos pilars de quatre simultanis (un per sota) amb les senyeres catalana i Occitana.

Després vàrem anar a sopar i mes tard sortirem un ratet a veure la ciutat i la majoria es va quedar sentat a una cafeteria esperant l'hora de anar a dormir; i un dels grups es va quedar amb les ganés fins quasi bé les 4 de la matinada a més de fer uns 60 Km. de viatge abans no va poder veure un llit. L'endemà vàrem anar a un poble a uns 15 Km. de Montpeller, on vàrem tenir la satisfacció de trobar-hi al-

guns catalans, un concretament de Valls, el qual havia estat casteller de l'antiga colla de la Muixerra de Valls, i l'hi vàrem fer un parell de pilars de quatre de home-natje. Seguidament vàrem fer un cercavila pel poble plantant varis castells de cinc nets i pilars de quatre. En acabar el cercavila, plantarem davant la Cave Coopérative, on es celebrava la festa del vi, un dos de sis i un pilar de cinc els dos descarregats.

Després d'una petita recepció, vàrem dinar i poder descansar un bon ratet, fins l'hora de l'actuació; que férem entrada amb un pilar caminant fins davant la porta de la Cave Coopérative on vam fer tots els castells restants. Dos de sis, descarregat, tres de sis net, i que cal remarcar el moment en què l'anxaneta feu l'aleta i els formants de la pinya s'acotxaren, mentre el públic feia un divertit i clamorós OOOOH!!!!. Tot seguit es va descarregar el quatre de sis amb l'agulla i el pilar de cinc, i per acabar tornarem a fer els dos pilars de quatre amb les senyeres catalana i Occitana.

Torre de 6 a la Plaça de la Comédie de Montpeller

Aquí acabaven les nostres actuacions fora del país; on hi soparem per després poder fer el viatge de retorn cap a casa, després de dos dies de castells, cansaments calors, alegries i alguna que altre aventura més, tot fruit d'una il·lusion que es convertí en realitat i una primera experiència de la nostra colla i que sens dubte tothom n'ha quedat força content.

Tots vàrem saber acceptar de la millor manera els errors d'organització, comesos en aquest viatge, cosa que és d'admirar, com tampoc podem deixar de dir, l'esforç portat a terme principalment pels organitzadors d'aquesta Trobada, el grup MUSICA NOSTRA, que ens ha permès portar els castells fora de l'àmbit casteller. Enhorabona a tots!!!

Pilar de 4 a Cournouteral

JAUME MONNÈ

MATERIALS
SANITARIS

CALEFACCIÓ

SUBMINISTRAMENTS
INDUSTRIALS

EXPOSICIO, VENDES | DESPATX: Passeig Sunyer, 18 - Apartat 286 - Telèfon 311303 - REUS

AGENDA

	C	2	3	3	4	»	3	4	P	P	P	P
	5	6	6	6s	6	p	7	7	4	4c	5	5s
1 REUS - (Mas Abelló)			D						3			
2 REUS - (OMNIUM CULTURAL)	8.4	2D		D		D			1	D	D	
3 REUS - M. de D. MONTSERRAT	27.4		D	N		D				D	D	
4 St. PERE DE RIBES	1.5	D	D				D	D	1		D	
5 REUS - JORNADES FOCs DE St. JOAN	12.5	D	D			D						D
6 RIUDOMS : OMNIUM CULTURAL - PREMIS B.C.	12.5		D			N			2	D	D	D
7 REUS - FIRA DIA BAIX CAMP	27.5	D	C	D		D	N		3		D	
8 MONTPPELLER - OCCITÀNIA	9.6		D		I	D	D		4	D	I	
9 COURNONTERRAL (Migdia)	10.6	D	D						3		D	
10 COURNONTERRAL (Tarda)	10.6		D	N		D			2	D	D	
11 REUS - C. AMPLE	16.6		D	N		D	N					D
12 BARCELONA - Inaug. Local Castellèr B C N	17.6		D					D	D		I	D
13 REUS - FESTA MAJOR	28.6					D			5	2		D
14 " " "	29.6	4D	D			D	C	D	4	2	D	
15 REUS - DIADA CASTELLERA	1.7		D				D	D		D	I	

JULIOL

14.7 - GARCIA

22.7 - PRATDIP

REUS - EL PINAR

29.7 - ALMOSTER

AGOST

19.8 - L'ALEIXAR

25.8 - CORNUDELLA

SETEMBRE

11.9 - REUS

23.9 - APLEC BAIX CAMP (Reus)

25.9 - M. DE DEU MISERICÒRDIA (Reus)

2 pilar de 4 a Montpeller

bar Llotja

Plaça Prim, 6 - Tel. 31 30 19 - REUS

ANIMEU-VOS

Petits, grans, prims, grossos, lletjos, bonics, tots servim per fer els nostres estimats castells, per fer pujar amunt, no sols una "torre humana" sinó tot un símbol present arreu del nostre país.

I ara, no em vingueu en que si haig d'anar a la "disco" o si haig d'anar a entrenar a futbol, etc... no em vingueu amb rucadetes! El primer és el nostre. I per què no ho aprofitem ara que ho tenim al nostre costat? ja és ben veritat aquell refrany que diu "de tan 'aprop que tens les dents que no t'en recordes dels parents.

Què us penseu que fer castells és anar a la plaça tots vestidets del mateix color i vinga! esperar que no et diguin, Josepet a dalt! i tú amb el cullet apretat, (perdoneu l'expressió) vinga a fer el que et manen.

Tampoc heu de caure en l'error de pensar que els que fem castells som superhomes o superdones (que també va per vosaltres, no us feu les maules), nosaltres ens limitem a seguir una tradició i a consolidar una cultura.

Fer castells, a més a més del fet pròpiament dit, comporta una sèrie de vivències. Què no us agradaria fotre-us un vermutet o xerrar amb gent de la vostra edat o simplement, deslliurat de la vida quotidiana i sortir de l'ambient?

I vosaltres mares, sempre patint per la salut del xiquet, que si ara vull que faci judo, que si ara tennis, que si ara...; què més saludable que respirar els aires de les alçades. I a part d'això que són tractats com a reis, perquè això si, la canalla és l'estament més privilegiat de tots, o sigui que no us podeu queixar! Sabeu el bonic que és

dir a la veïna que t'ha acompanyat a la plaça, "mira aquest que aixeca la mà és el meu fill".

Un altra cosa, com he dit abans, als castells serveix tothom! la qual cosa vol dir, que no tan sol fan els castells qui hi puja, sino que els fan des de el primer que es posa a la pinya només per amortiguar la possible caiguda i fermar el castell, fins a l'enxaneta que puja fins dalt.

Bé, ja no sé que dir-vos perquè vegeu que això dels castells és un bon "xollo". Què voleu?, què fem xocolatades a cada assaig? xeics la casa és forta, però no tant!. Només em resta dir-vos que us espero el divendres a dos quarts de nou a La Palma. No hi falteu.

COMFIEM AMB VOSALTRES

David Bagés i Domínguez

3 de 7 al Clot (Barcelona)

Pilar de 5 a Barcelona

CRÒNICA DE FESTA MAJOR

Aquesta Festa Major de Sant Pere-84 s'ha caracteritzat per moltes i variades coses. Tocaria en aquest apartat fer un comentari sobre els castells aconseguits a la Festa Major, quin paper hi han tingut, com ha respòs la gent,... però potser també val la pena fer un balanç de la festa en la seva globalitat.

Però anem a pams i comencem pel començament:

CASTELLS I COLLA.

Els castells, i concretament els Xiquets de Reus, cada cop tenen un paper més actiu a la Festa Major. I el paper el tenen en dues vessants: la primera i primordial és la de participants a la festa, la d'elements vius de la cultura tradicional. I aquest paper s'està consolidant malgrat que encara queden anys i camí per recórrer. De moment però la cosa va bé. El segon diria jo que és més simbòlic, però a la llarga pot ser influent i decisiu. I és la participació dels castellers com a persones a la festa.

No pretenc fer cap anàlisi sociològica, ja que no és el meu fort, però si volia destacar el fet que un percentatge molt elevat dels components de la colla s'identifiquen plenament amb el món de la festa. I això és bo. Potser cal plantejar ja el segon pas de tot això. I aquest no és ni més ni menys que tenir una participació molt més activa en tot el procés que una Festa Major comporta. Cal potser plantejar-nos com a entitat si realment podem donar més. I ací no parlo de castells. Si parlem de castells tots ja sabem que estem treballant seriosament i amb resultats pràctics. En tot cas el plantejo és el fet de si com a entitat no ha arribat el moment de superar les nostres mateixes estructures i participar encara més com a grup, i com a grup amb un cert pes, en l'estructuració d'una Festa Major. Fins ara hi hem tingut representants a la comissió de Festa Major, representants que han treballat, i bé, com a representants de la colla. Potser ha arribat el moment de tenir més representants i que no tan sols treballin com a castellers, sino que es projectin molt més. No s'interpreti malament aquesta parrafada. L'única cosa que pretenc és que ens plantegem si és possible que com a entitat cultural, que ja té una feina primordial i important, Els Castells, es pot permetre el "luxe" de a més a més, dir la seva en tot el que fa referència a la Festa Major. El temps ens donarà la resposta.

CASTELLS ACONSEGUITS.

Cal també fer una valoració dels castells que s'han aconseguit i perquè s'han aconseguit.

L'any passat per la diada de Festa Major havíem aconseguit tres estructures de set, una de les quals era carregada i en tota la temporada en vam fer dotze. Enguany, per la mateixa data ja hem aconseguit vuit estructures de set (set de descarregades i una de carregada), i se'ns presenta un final de temporada, teòricament, amb possibilitats d'aconseguir algun altre castell nou. I fixeu-vos bé que he dit teòricament, perquè de la teoria a la pràctica hi ha quelcom més que un pas i no es podrà dir que avancem, malgrat que ho sembli, fins que, per exemple, poguem aconseguir una major i més regular assistència als assajos. No ho podem fer sino aconseguim molta més gent per a la colla. No estarem consolidats fins que, com molt bé diu el President en la seva carta, les futures generacions portin amb orgull la camisa dels Xiquets de Reus.

4 de 6 amb agulla per Festa Major

Pel que fa als castells aconseguits, destaquem: 2 quatres de set, 2 tres de set (un de carregat) 3 dos de sis, un quatre de sis amb el pilar, un quatre de sis amb el pilar net (de germanor amb els Falcons), 4 pilans de cinc (un al balcó i dos per sota) (un fou intentat), moltíssims pilans de quatre, castells de futur (els de canalla), i també menció especial als pilans de quatre caminant, castell al qual li hem agafat prou bé el "truquillo".

Penso que podem estar ben contents de la feina feta i sobre tot penso que podem gaudir d'aquella tranquil·litat que se sent quan es fa la feina a poc a poc i bé.

No oblidem que quan les coses es fan poc a poc i bé poden donar més fruits, a la llarga.

FESTA MAJOR.

Si una cosa ha tingut de diferent aquesta Festa Major ha sigut la participació de la gent. No és, potser, tota la que hauria hagut de ser, però Déu ni dó, i qui no està content és perquè no vol. La participació és fonamental en qualsevol acte de la societat, i encara més en les festes. Hi ha hagut coses d'aquesta Festa Major que han tingut més d'èxit que d'altres, però globalment penso que cal reconèixer l'esforç fet des de moltes instàncies, grups, entitats, etc.. perquè aquesta festa fos llui·da, i realment ho ha estat. Anem avançant i l'avenç és motiu d'esperança.

DIADA

Per nosaltres, els castellers, una diada important de la Festa Major era precisa-

ment aquella en què els castells eren els co-protagonistes de la jornada, conjuntament amb els gegants i els entremesos. La diada que com tots sabeu comptà amb la presència de tres colles de fora i nosaltres mateixos hem de dir que fou un èxit i que anà molt bé. Anà bé a l'hora dels castells (tres carros grossos, un tres de vuit, primer que es descarrega aquest segle a Reus; tres dos de set, ...) anà bé a l'hora de públic (la plaça cada cop s'omple més pels castells), anà bé ...

El que si és cert és que, sense voler pecar d'optimistes pensem que la diada ja comença a ser tradicional a la Festa Major de Reus i que amb una mica més d'esforç i de treball per part nostra pot arribar a ser, si no ho és ja, una de les diades castelleres fortes de Catalunya. I a més Reus s'està guanyant cada cop més, tot i que ja ho sabem: costa, el títol honorífic de plaça casteller. Esperem que la diada castellera de l'any vinent vagi millor encara i que Reus, tot i que ja ho és, justifiqui cada cop més el seu títol de plaça castellera.

BALANÇ FINAL

Ja hem parlat prou de Festa Major. En tot l'article hi ha opinions, fets, exemples, observacions i per acabar-lo res millor que un desig: Que la Festa Major de Sant Pere del 85 sigui encara millor que aquesta i que també hi poguem veure més bons castells. Sembla difícil, però no impossible. De nosaltres depèn...

3 de 8 de la Vella de Valls

Diada Castellera

Festa Major 1.984

BATLLE M. BARDÀ, 22-24
TELÉFON 31 28 56 * REUS

4 de 6 a la plaça de la Concorde de Montpeller

4 de 6 amb agulla a Montpeller

EL CASTELLER ESPAVILAT

Aquesta secció durarà de moment tres números de la revista..Ens explicarem. En primer lloc i com podreu veure, aquí hi ha dues proves. La primera es tracta de respondre una sèrie de qüestions. La segona és una sopa de lletres. En el proper número de la revista, les qüestions, encara que diferents continuaran, però la sopa de lletres serà substituïda per uns mots encreuats. I el tercer continuarà la mateixa tònica. Aleshores el que hem pensat és el següent: Tots aquells que ens trametin les respostes ben contestades i els jocs i passatempes ben fets entraran en un sorteig, el regal del qual us el farem saber al proper número. Aneu amb compte: **ÉS IMPRESCINDIBLE RESPONDRE BÉ TOTES LES QÜESTIONS I FER BÉ ELS PASSATEMPES PER PODER ENTRAR AL SORTEIG.. TAMBÉ ÉS IMPRESCINDIBLE FER-HO DE LES TRES REVISTES PER PODER-HI ENTRAR.** Cas que no hi hagués ningú que així ho hagués fet entrarien al sorteig aquells que tan sols haguessin tingut un error. Així doncs SORT i apensar...

QÜESTIONS :

- 1.- A Reus en aquest segle s'han intentat 2 tres de vuit. El segon va ser per la Festa Major d'enguany i el va descarregar la Colla Vella dels Xiquets de Valls.. El primer és l'objecte d'aquesta primera pregunta: Qui el va intentar?. En quin any? Quin resultat va tenir el castell: Intentat, carregat o descarregat?.
- 2.- Quines de les colles d'avui en dia han carregat o descarregat el quatre de vuit?.
(Tan sols les colles que existeixin actualment i com a data màxima juny de 1984)..
- 3.- Quin any van ser fundats els BRIVALLS DE CORNUDELLA?
- 4.- A quin poble els Xiquets de Reus van descarregar el primer tres de sis aixecat per sota?
- 5.- Quina colla va guanyar el concurs de castells de Tarragona l'any 1970 i amb quins castells?.

SOPA DE LLETRES

Heu de trobar onze noms de, entre altres coses, CASTELLS, CASTELLERS, PARTS DEL CASTELL, PLACES CASTELLERES, i tot allò que d'una manera o altra té quelcom a veure amb els castells.

A	R	T	M	U	N	C	E	L	E
S	T	A	O	S	S	A	B	A	R
O	X	E	I	V	B	M	N	L	L
R	Z	W	X	K	H	G	I	L	O
G	M	U	I	X	E	R	R	A	F
O	I	T	G	P	R	S	T	R	A
R	R	B	A	W	I	E	S	G	Z
R	O	A	N	K	L	L	P	O	U
A	N	O	G	A	R	R	A	T	F
C	S	B	A	T	E	T	X	R	S

Aquest article que podeu llegir tot seguit í que es titula "Els Castells", va ser publicat a la Revista del Centre de Lectura en els números 237, 238, 239 de gener, febrer i març de 1933. Com podreu comprovar, malgrat que fa 51 anys que fou publicat l'esmentat article el podríem qualificar de plena vigència. Agraïm també al Centre de Lectura la possibilitat de poder publicar aquest article a la nostra revista ja que el considerem de gran interès.

Els Castells

Una de les tradicions més vives i que més abranda el cor del poble val·lenc, és aquell *joc d'atletes* que Claver va batejar amb el nom de *Xiquets de Valls*. En realitat, però, el poble no el coneix per altre nom que el de *Castells*: aquestes magnífiques torres humanes que tenen la virtut de moure l'entusiasme popular en termes que poques manifestacions el poden igualar. Si voleu que a Valls sigui un dia de veritable festa, que el poble hi prengui interès, feu que a la plaça del Blat s'aixequin Castells.

Els Castells són la institució folklòrica més important de la contrada de Valls, amb profundes arrels en el cor del poble. La psicologia dels Castells amb totes llurs derivacions i les influències que uns temps més que altres han exercit damunt del poble que els estima, és el que va inspirar a Ramon Cases i Pedrerol el quadre dramàtic "El tres de nou", que és una petita obra de teatre que cada cop que s'ha representat ha assolit un èxit remarcable i és ben digne de figurar entre les obres de mèrit dins del seu gènere. També — entre altres coses que podríem esmentar — el mestre Fornells va compondre la seva bellíssima sardana "Vallenca" inspirada en motius musicals populars de Valls, i un dels més destacats i airosos són precisament les tonades dels Castells.

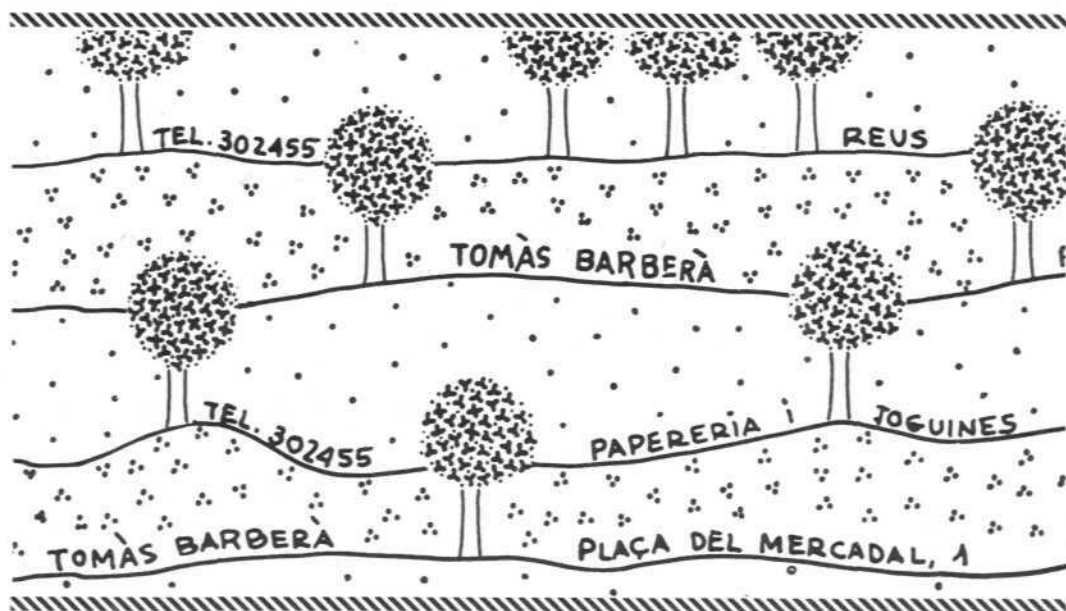
El veritable origen dels Castells encara ningú no l'ha pogut determinar. En aquest punt, no solament les opinions són contradictòries, sinó que allò mateix que afirma un historiador, tracta de destruir-ho un altre, sense que fins ara s'hagi pogut arribar a un aclariment definitiu.

Hi ha qui diu que a mitjan segle XV van anar a Valls uns alarbs — uns rodamóns — que feien uns exercicis d'atletisme meravellosos i s'assemblaven molt als Castells; van agradar tan a la gent de la població, que tot seguit els van imitar i n'eixiren mestres. Des d'aleshores diu que es fan Castells. Aquesta versió la va recollir fa anys Josep Aladern i se li ha vingut donant una certa consistència pel fet que els Castells porten com a instruments musicals la gralla i el tabal, que són d'introducció dels alarbs. En canvi, Francesc Alentorn, investigador competentíssim de la història de Valls, en referir-se precisament a aquest extrem, ha escrit que la tendència a atribuir moltes coses o aspectes existents al Camp de Tarragona a la invasió sarraïna, ha d'ésser esguardada amb recel, puix és sabut que aquesta terra formà part de la Marca Hispànica,

que era una extensa zona despoblada entre les posicions dels cristians i les dels invasors; que Tarragona restà molts anys abandonada i, per tant, l'empremta dels alarbs no podia fer-se gaire profunda.

Una altra versió és que el lloc on es feien aquestes sorprenents piràmides de carn humana, prodigi de força, agilitat i equilibri, era a la ciutat de Tarragona, dins el segle XVII. Aquesta suposició té el seu origen en un document que es troba o es trobava a l'arxiu municipal de Valls, i que a fi de comptes no era altra cosa que una còpia o un extracte d'una relació escrita pel P. Masdéu, jesuïta, que diu així: "*He visto con mis propios ojos en Tarragona ciertas danzas populares que cada año se renuevan y se llaman en lengua catalana, "Els Titans" o sea "Baile de los Titanes", acaso, según pienso, porque en ellos, subiendo unos hombres derechos y manteniéndose en pié sobre los hombros de los otros, se representa o la pretendida estatura gigantesca de los Titanes, o aquella hazaña portentosa de haber colocado un monte sobre otro como otras tantas gradas para escalar el cielo*". Però l'historiador Alentorn ja esmentat, remarca sobre aquest punt, que l'espectacle que va veure el P. Masdéu, com abans l'havia vist el rei Felip IV, no serien precisament els Castells, sinó el *Ball dels Valencians*, que és allí on diu que han de cercar-se els immediats antecessors dels castellers. D'aquesta opinió sembla que també en participa l'il·lustre folklorista Francesc de P. Bover, el qual, fixant-se en la indumentària dels castellers, (1) la creu més pròpia de les terres de València que del Camp de Tarragona, i per això suposa que aquesta institució sigui tal vegada d'origen valencià.

Josep Coroleu fa arrencar l'origen dels Castells de costums antigues. El remunta a l'època prehistòrica i troba la institució establerta en el poble romà segons un passatge de Claudianus, poeta de la baixa llatinitat, que va escriure en les darreries del segle IV de la nostra Era. El passatge, en la part essencial, diu així: "Uns homes enlairats com els ocells formaran en un obrir i tancar d'ulls un edifici amb els seus cossos enfilant-se l'un damunt de l'altre. Alçaran al cim d'aquesta piràmide un infant, ballarà en l'aire, sense fer ca* del llaç que li lliga els peus i les cames".

Cap de les versions que hem esmentat i d'altres que podríem adduir- no tenen prou consistència per aclarir d'una manera precisa i concreta el veritable origen dels Castells; i en el curs del temps i de la història totes les versions conegudes queden obscures. No ha estat dita encara la paraula justa i definitiva sobre l'origen d'aquesta institució meravellosa, i caldrà veure si algun dia tot recercant en els arxius es troba un guiatge segur que ens porti a poder determinar com van ésser instituïts els Castells, una de tes tradicions que més arrel té al Camp de Tarragona, especialment a la ciutat de Valls.

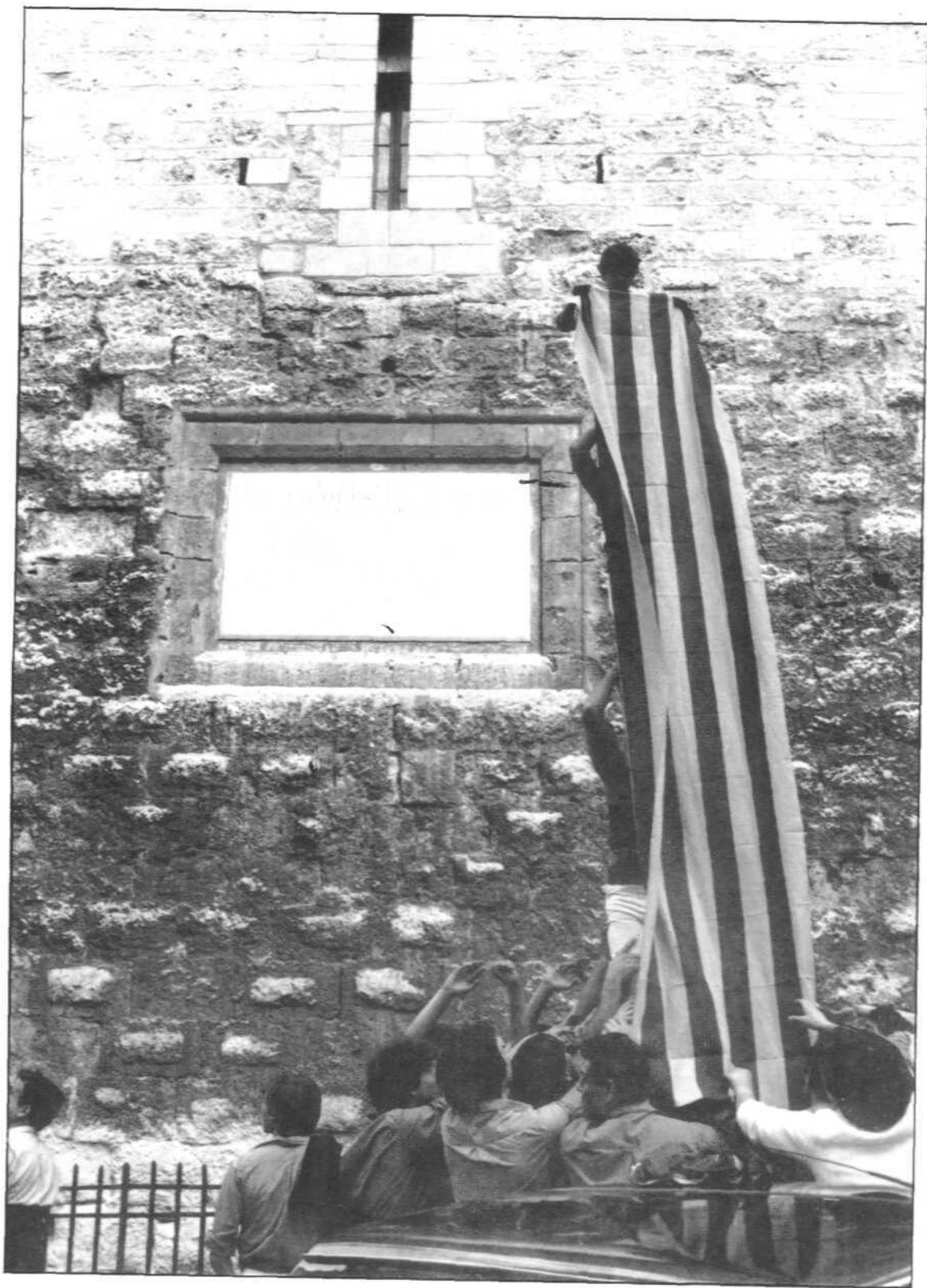
• • •

(1) Els castellers van descalços, en cos de camisa i duen faixa, i particularment els que han de pujar als pisos superiors, porten camalls blaus rematats en dues punxes que cauen damunt dels turmells, calçotets blancs i un mocador vermell entortolligat pel cap. El color de la camisa, generalment, també és vermell o rosa.

BANCA CATALANA

Pilar de 4 amb senyera davant de la casa nadiua d'en Jaume I a Montpeller

SI EN LLOC DE LLENYA FAS L'ALETA

Terços amunt, s'inicia la fita
dels castells que ja pugen vers el cel
desafiant a Déu i fent collita
fins de la llenya; recercant la mel

de l'èxit ara que fa l'aleta
qui tots sabem. Avui hem triomfat
i restem lluny de Josefat.
Aguanteu fort; que baixa l'enxaneta;

Que la plaça vegi què hem carregat.
La pinya es fa cada cop més estreta,
la formen companys, fusters i un poeta
que canta el que ha vist, i creu el que ha tocat.

Ja desmunten els quarts; poseu un cert vel
als aplaudiments i apregueu la dita:
"Descarregar un castell no deixa fel
ni als llavis, ni al cor. I a ningú no irrita."

JOAQUIM PARDO

(3-4-84)

2 de 6 a la Festa del Vi de Cournouteral

Pilar de 5 aixecat per sota. Festa Major 1.984

LEPANTO, S.A.

COMPANYIA D'ASSEGURANCES GENERALS

Carrer Misericòrdia, 48 - Tel. 312482

REUS

UN BANC DE TOTS UN BANC PER A TOTS

Un Banc propietat de 295.287 persones, xifra que segueix creixent dia rera dia.

Un Banc absolutament obert a tots aquells que vulguin incorporar-s'hi com accionistes-propietaris.

Un Banc en el que tots aquells que hi treballen des de fa més d'un any, i, juntament amb els seus jubilats i pensionistes, en són accionistes.

Un Banc en el que més d'un milió i mig de

persones hi tenen llur llibreta d'estalvis i, prop de dos milions, hi tenen llur compte corrent.

Un Banc fundat l'any 1857, amb idees i serveis innovadors.

Així és el Banc de Bilbao.

No som, certament, un Banc més. Deixi'ns-ho demostrar.

BANCO DE BILBAO

RACÓ DEL GRALLER

Tots nosaltres tenim una afició comuna, la gralla i la caixa. Per la Mare de Déu de Misericòrdia, de l'any passat, vam començar a tocar el toc de castells, des de llavors fins ara hem anat actuant junts. També hem participat en d'altres actes: Trobada de grallers de Valls, festa Major de Riudecols, Festa de barri de Cambrils, l'estrena dels gegants dels sis Carrers de Montroig, ... i hem col.laborat en les festes de la nostra ciutat: Trobada de grallers, cavalcada de reis, matinades, concentració de gegants, ...

Paral.lelament al grup que nosaltres formem, aquest any s'ha iniciat un curset de gralla i caixa que permetrà que puguin sortir nous grups o grallers per la colla, la qual cosa possibilitarà la continuïtat de L'Escola de Grallers.

Esperem que aquest curset no sigui l'últim ¶¶¶

"Els grallers de la Colla"

Els grallers de la Colla a les matinades de Festa Major

ENTRE CASTELL I CASTELL

Comencem aquesta secció parlant seriosament, volem agrair a aquells que s'annuncien a l'aleta el seu suport perquè gràcies a aquests anuncis la nostra tasca és molt més senzilla.

Doncs ara resulta que els Xiquets de Reus són parlamentaris.....
No és considerat parlamentari tot aquell grup que té representants al Parlament? Doncs nosaltres n'hi tenim un. Si senyor, l'Enric Cardús, ex-president de la colla, contrafort i agulla, s'asseu cada setmana en un escó del Parc de la Ciutadella. La nostra enhorabona i esperem que la seva tasca sigui profitosa per als castells.

L'anada a Occitània ha sigut una bona font de notícies per aquesta secció. Des dels rius que es van formar sortits dels ulls de les jovincelles franceses per la partida dels joves castellers catalans fins els exòtics espectadors que hi va haver a la Plaça de la Comédie a Montpeller (fins i tot diu que hi havia indis sherokees") n'hi hauria per escriure un llibre, en fascicles. De tota manera una de les conclusions més clares que es va treure és el gran èxit que va tenir el cus-cus del primer dia a l'hora de dinar. Fins i tot hi ha hagut propostes serioses per part de molts membres de la colla a que enguany al menú del dinar del dia de la colla no hi falti de cap de les maneres aquest exquisit plat.

Al Restaurant Llanes de la nostra ciutat diuen que li canviaran el nom. Ara es dirà "la tècnica". Com deia un estúpid personatge que abans sortia per la TV Porqué serà.....

Els Xiquets de Reus han inventat un nou castell: EL PILAR CORRENT. Diu el segon d'aquest castell que està molt agrai't al baix perquè aquest és l'únic castell on no passa calor. El terç i l'enxaneta comparteixen aquesta opinió.

Més anècdotes. A una emisora de la nostra ciutat cada diumenge al matí donen els castells que es fan durant el dia. El diumenge que havíem d'actuar nosaltres a la Fira de Mostres el locutor del programa anava una mica adormit i se'n va oblidar de la nostra actuació. Però el que són les coses, un amable oidor i sens dubte fan dels Xiquets de Reus ràpidament va trucar a l'emisora i els va recordar l'actuació. La cosa curiosa és que aquest oidor és un personatge important i influent de la vida municipal.

S'està gestant a la nostra ciutat el Club de fans dels Xiquets de Reus. Les condicions per ésser-hi admès no són massa complicades i la seva seu és a la Plaça Mercadal els dies d'actuació. Ocassionalment aquesta seu es trasllada a d'altres indrets de la població i fins i tot a d'altres localitats. El nom que adoptarà el grup segurament serà el de: "El Coixí". Interessats adreceu-vos a qualsevol actuació de la colla per allà on munten els castells.

Cercavila per la ciutat de Montpeller